

EMAKUMEAK

Orain urte bete alde-aldean, Cristian Dior *modisto* ospetsuak iragarri zuan, emakume-gonak luzatzen joango zirala. Baña etzuan noski asmatu. Aitzitik, moztutzen bait-dijoaz.

Jantziera-kontuetan dakitenak diote, gure gaurko denbora berri auzetan, ta batez ere egungo eguneko dantza ta deporteetarako, gona luzeak baño motzak egokiagoak dirala. Gañera, gona motzak gutxiago kostatzen dirala, oiala ere gutxiago bear dutela-ta.

* * *

Oraindik ere gogoratzen dira Frantzia'n, joan dan udaberrian Ingalaterra'ko Isabel II Erregiña'k Paris'a egin zuan agerraldiaz.

Lengo egun batean ango egunkari batek zion, Isabel II Paris'a eldu zanean, eguzkia bekaitzez zurbildu egin zala.

Beste batek herriz esaten zuan, Palais Bourbon'ek bere zutarriz guziekin irripar egin ziola Erregiñari.

Baña ateraldi *onena*, ezker-aldeko aldizkari batean irakurri deguna da inñolaz ere. Guk, prantsesok —zion— geren errege-erregiñei lepoa moztutzen diegu; baña kanpokoak txit maite ditugu...

* * *

Prantsesak beti prantses...

Ona Paris'ko aldizkari ezagun batek bere azkeneko zenbakian zer zion.

Oraindik orain, Zinema'ko Etxe batek Gina Lollobrigida'ren erretratu zoragarri bat banatu omen du Ingalaterran.

Erretratu ortan, italiar *isar* ederra bi otso-zakurren erdian agertzen omen da noski.

Ta, gizaseme ingeles geientsuenak argazkia ikustean, oiur egiten omen dute:

—O, ze zakur ederrak!

* * *

Itxaropen izugarriak genduzkan ipiñiak Donostia'ko Zinema-festaldiagan. Berealdiko *izarrak* etorriko zitzaizkigula agindu bait-ziguten: Marilyn Monroe ta Ana Eckberg, Gina Lollobrigida ta Sofia Loren, Jane Mansfield eta Izolda Izwitzkaja, Martine Carol eta Brigitte Bardot...

Batez ere, auek biak ezagutzeko gogo aundia genuen. Martine Carol erdi-euskalduna bait-da, ta B. B. berriz —esango al degu?— deabruaren alaba-edo, diotenez. Lengo neguan Paris'en banatu zuten bere film baten iragarkaiak onela zion: “Jaungoikoa'k sortu zuan emakumea, ta deabruak berriz Brigitte Bardot...”

Baña gogoarekin gelditu gera. Ez Marilyn Monroe ta Ana Eckberg, ez Gina Lollobrigida ta Sofia Loren, ez Jane Mansfield eta Izolda Izwitzkaja, ez Martine Carol eta Brigitte Bardot, etzaizkigu etorri-ta.

Dana dala, mutrikuar Juan de Landa beintzat emen izan degu ta, tira, gaitzerdi...

* * *

Atal ontan bertan esaten genuen lengo urteko EGAN'en zenbaki batean, badirala literaturan gai batzuek egundano zartzen ez diranak, eta orietako bat, sorgintza dala. Ta ala da, iñolaz ere.

Entzun bestela nola mintzatzen ziran oraintsu sorgiñei buruz bi goierriar jator.

—Ba... nik ez dit sinisten sorgiñik danikan. Ik bai?

—Sinistu, sinistu...

—Beñere sorgiñik ikusi al dek?

—Ikusi, ikusi...

—Bai, ikusi.

—Egia esan, ikusi ez, baño entzun bai orratik, bein edo bein, alako sorgiñ-ots edo soñu-zantzu bat edo beste...

* * *

Markina'ko Aita Prai Bartolome'ren Ikasikizunetatik aldatzen ditugu ondoren dijoazen errenkada ernagarriak.

“Diruba gaiti gogoko ez dan lagunagaz ezkontuten dana, geijago ezkontuten dala, esan legi, dirubagaz, lagunagaz baino... Ta zer jazo oijakue alako dirunaiko ezkontubai? Ez gitxitan jazo oijakue: maite daben diruba jua, ta maite ez dabeen lagunagaz geratu... Diruba gaiti ezkondu danari, diabrubak laster aaztu eragiten deutzaz lagunak ekarri zituban dirubak, eta gogoratuten deutzaz biziho lagunak daukazan paltak. Len diruba gaiti artu eban laguna. Orain dirubak emongo lituke pozik laguna ez eukitia gaiti... Ojala ezkondu gura dabenak geijen begiratuko baleutsa, ez dirubari, ez eukijari, ez bada lagun geijaren ekandu onari, zintzotasunari ta kristinautasunari! Baina ez jako oni kasu andirik egiten, ezkontzia egiten danian. Esan oi da orduban: *Dote ona dauka-ta. Etxe ona dauka-ta. Aberatsa da-ta. Alkar artuko dabee...* Onan, dirubari ta eukijari poztuta, egin oi dira, bestelan egingo ez litzakezan ezkontza asko. Endamas denpora triste onetan.”

* * *

O, ze neke dan emakume izatea!—*Curzio Malaparte.*

MAITE

